

NY AFFALDSORDNING I KOMMUNALE INSTITUTIONER

KOM GODT I GANG MED AT SORTERE MERE
I BØRN- OG UNGEFORVALTNINGEN

ODENSE KOMMUNE

Odense
Renovation ^{AS}

Ny affaldsordning i alle kommunale institutioner

Fra oktober 2019 og etapevist et år frem indføres der i Odense Kommune en ny affaldsordning, hvor både husstande og kommunale institutioner får hentet flere typer affald til genanvendelse. Når der skal sorteres i de samme typer affald i hjemmet og i institutionen, bliver det hurtigt let og naturligt at sortere.

Som ansat i en kommunal institution skal I være med til at sørge for, at elever, brugere og andre med daglig gang i institutionen har de bedste forhold for at sortere korrekt, for at så meget affald som muligt bliver genanvendt.

I denne brochure har vi samlet fakta og gode råd til processen; om valg af udstyr til sortering inde i institutionen, kommunikation, opgavefordeling med mere.

Har institutionen brug for yderligere vejledning, står Odense Renovations rådgiverhold klar med

gode råd til at komme godt i gang både i forhold til at planlægge, hvordan man får det praktiske udstyr på plads og i forhold til sætte gang i en adfærdsændring blandt institutionens brugere og dens ansatte.

Kontakt os på institutioner@odenserenovaiton.dk.

Inden 2022 skal vi ifølge national og europæisk lovgivning genanvende minimum 50 % af husholdningsaffaldet, hvor vi i 2018 lå på 38 %. Med indførelsen af den nye affaldsordning forventer vi at nå målet og hermed være med til at sikre ressourcer til de kommende generationer.

Vi håber på stor opbakning til den nye affaldsordning.

Venlig hilsen

Odense Kommune og Odense Renovation A/S

Sådan skal der sorteres i den nye affaldsordning

Når ordningen implementeres, henter vi madaffald og restaffald, glas og metal samt papir og småt pap fast ved institutionerne. De 6 affaldstyper er obligatoriske at sortere og få afhentet for alle.

For institutioner er det muligt at få beholdere til andre affaldstyper end disse 6 obligatoriske affaldstyper. Se oversigt side 7 med de affaldstyper, Odense Renovation tilbyder at hente hos institutioner.

Mad- og restaffaldsbeholderen

- Grøntsager og frugt – rå, kogte og skræller
- Ris, pasta, ost
- Fisk, kød, pålæg, ben
- Brød og kager
- Sovs og fedt

- Mælke- og juicekartoner
- Bleer
- Pizzabakker
- Plast, som ikke kan skylles rent

Genbrugsbeholderen

- Flasker fra vin, øl og sodavand
- Konservesglas
- Emballageglas

- Øl- og sodavandsdåser
- Konservesdåser

- Aviser og ugeblade
- Reklamer og magasiner
- Skrive- og tegnepapir

- Cornflakes- og havregryns-pakker
- Papkasser revet i mindre stykker

Eksempel på en 660 l rumopdelt beholder til rest- og madaffald

Eksempel på en 660 l rumopdelt beholder til glas & metal samt papir & småt pap

Sådan får institutionen beholdere

Inden institutionen overgår til den nye ordning, er det afklaret mellem Odense Kommune, Ejendom, og Odense Renovation, hvilke beholdere institutionen skal bruge. Ønsker institutionen andre beholdere den dem, der

i første runde stilles til rådighed, så kontakt Odense Renovation på institutioner@odenserenovation.dk. Drejer det sig om pladsproblemer i forhold til containergårdene, så kontakt Odense Kommune, Ejendom, på mitaffald@odense.dk.

De 6 obligatoriske affaldstyper er:

GLAS

Ja tak

- Glasflasker fra vin, øl og sodavand
- Emballageglas fra rødbeder, pulverkaffe og syltetøj (tømte og skrabede)
- Glasflasker fra ketchup og dressing (tømte og skrabede)

Ikke i poser - glasset skal ligge løst i beholderen.

Nej tak

- Elpærer
- Porcelæn, keramik og ildfaste fæde

METAL

Ja tak

- Øl- og sodavandsdåser
- Konservesdåser (tømte og skrabede)
- Fyrfadsløsholdere
- Alubakker
- Kapsler og låg

Ikke i poser - metallet skal ligge løst i beholderen.

Nej tak

- Batterier
- Hårlak, deospray og andre spraydåser

De 6 obligatoriske affaldstyper er:

PAPIR

Ja tak

- Aviser, reklamer og ugeblade
- Magasiner og brochurer
- Kontorpaper og kuverter med rude
- Telefonbøger

Ikke i poser - papiret skal ligge løst i beholderen.

Nej tak

- Gavepapir
- Papirduge
- Servietter og køkkenrulle

SMÅT PAP

Ja tak

- Cornflakes- og havregrynspakker
- Bølgepap og karton
- Paprør fra køkken- og toiletruller
- Små papkasser
- Æggebakker

Ikke i poser - pappet skal ligge løst i beholderen.

Nej tak

- Pizzabakker
- Mælke, juice- og yoghurtkartoner

De 6 obligatoriske affaldstyper er:

RESTAFFALD

Ja tak

- Mælke- og juicekartoner
- Pizzabakker
- Snavset papir og plast
- Andet emballage, som ikke kan skrubes rent
- Støvsugerposer
- Bleer

Lægges i poser i beholderen.

Husk knude på posen.

MADAFFALD

Ja tak

- Ris, pasta og ost
- Grøntsager og frugt - rå, kogte og skræller
- Teblade, kaffegrums (også med filtre og poser)
- Fisk, kød, pålæg og ben
- Brød og kager
- Sovs og fedt

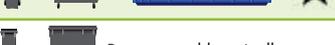
Lægges i poser i beholderen.

Husk knude på posen.

Hvilke typer affald hentes ved institutionerne?

Skemaet nedenfor viser, hvilke typer affald der er obligatoriske at indsamle og få afhentet på institutionerne - og hvilke der er frivillige at tilmelde sig at få afhentet af Odense Renovation.

Ønsker I andre størrelser og affaldstyper, end I har i dag, skal de bestilles på www.odenserenovation.dk/institutioner-og-skoler.

	Obligatorisk henteordning (fast frekvens)	Frivillig henteordning (fast frekvens)	Frivillig henteordning (hentes på bestilling)	Beholdertype
 Madaffald	✓			 (140 L - 400L)
 Restaffald	✓			
 Glas/Metal	✓			 (140 L - 400L)
 Papir/småt pap	✓			
 Batterier		✓		
 Blød plast		✓		
 Hård plast		✓		 ★
 Papir til makulering		✓		 Begge med brevindkast og lås
 Elektronikskrot		✓	✓	Trådbur
 Lyskilder		✓	✓	Paprør/papkasse
 Farligt affald		✓	✓	Rød kasse
 Organisk affald (fx halm/hestemøg)		✓	✓	
 Deponi		✓	✓	
 Småt brændbart				
 Stor brændbart		✓	✓	 ★
 Haveaffald		✓	✓	 ★
 Trykimprægneret træ		✓	✓	 ★
 Rent træ		✓	✓	 ★
 Storskrald		✓	✓	 ★

★ Kan også grabbes op.

INFORMATION OM SORTERING TIL PERSONALE OG BRUGERE

Plakater, skiltning og undervisningstilbud

Odense Renovation tilbyder en række kommunikationstiltag for at hjælpe personale og elever med at forstå, hvordan og hvorfor der skal sorteres.

Startpakke

Alle institutioner tilbydes startpakker efter behov. En startpakke indeholder:

- 1 madaffaldsspand
- 4 ruller grønne poser til madaffald
- 6 klistermærker til indendørs sorteringsudstyr
- 1 køleskabsmagnet med sorteringsvejledning

Der udleveres som standard 1 startpakke pr. institution. Er der behov for flere, kan de bestilles på institutioner@odenserenovation.dk senest 1 måned før institutionens udrulningsdato.

Rådgivning for personalegrupper

Odense Renovation har et team af rådgivere, som gerne tager en snak via telefon eller møder op til personalemøde og fortæller om den nye affaldsordning.

Undervisning i affaldssortering

Har jeres brugere eller elever behov for at lære mere om korrekt affaldssortering, tilbyder Oden-

se Renovation undervisning i affaldssortering og god affaldskultur. Vi har flere tilbud, og de fleste kan foregå enten på institutionen eller i Odense Renovations spændende undervisningslokaler. Læs mere om undervisningen på www.odenserenovation.dk/ny-ordning-institutioner

Plakater til opslagstavler

Vi tilbyder plakater, som forklarer den nye sortering, fortæller hvad affaldet bruges til og motiverer til at sortere korrekt for at hjælpe miljøet. Hent dem på www.odenserenovation.dk/ny-ordning-institutioner

Sorteringsmærkater til beholdere

De udendørs beholdere, som Odense Renovation leverer, bliver leveret med klistermærker på, således at personale/elever/brugere nemt kan finde den rigtige affaldsbeholder til det sorterede affald. Har I brug for ekstra sorteringsklistermærker til beholderne, både ude og inde, kan de downloades på www.odenserenovation.dk/ny-ordning-institutioner. Det er også muligt i begrænset omfang at bestille trykte sorteringsklistermærker ved Odense Renovation.

Sorteringsvejledning - ny national standard

Her ses den sorteringsvejledning, som sidder på alle beholderne både ved husstande og ved institutioner. Farvevalg og piktogrammer er ny national standard, som Odense Kommune indfører samtidig med den nye ordning. Institutionen kan overveje selv at supplere disse med varianter, som indeholder eksempler fra institutionens daglige affald for at sikre genkendelighed for brugerne.

Sådan bestiller institutionen ekstra affaldsposer

Når institutionen er løbet tør for poser til madaffaldsspanden, er det muligt at få udleveret flere.

Drejer det sig om poser blot til en enkelt madaffaldsspand, kan man lægge en grøn pose i klemme i låget på affaldsbeholderen til madaffald, og skraldemanden lægger en pakke med nye poser på låget af skraldespanden ved næste tømning.

Drejer det sig om poser til flere madaffaldsspande, skal de i stedet bestilles via formularen på www.odenserenovation.dk/ny-ordning-institutioner. I samme formular er det også muligt at bestille ekstra madaffaldsspande.

Har I brug for flere klistermærker, kan de også bestilles i formularen i begrænset omfang.

God indretning gør sortering lettere

God sortering starter der, hvor affaldet opstår, og det er derfor vigtigt, at der gøres plads til mere sortering i udvalgte lokaler på institutionen. Det behøver ikke være så vanskeligt at få institutionens skraldespande indendørs til at passe med de nye affaldstyper. Nedenfor ses eksempler på, hvordan det kan gøres på en skole. På næste side står der flere råd om planlægning af indendørs beholderudstyr.

Den nemme og billige løsning

Benyt eksisterende udstyr og (stof)poser eller kasser, som skolen har eller eleverne selv laver. Det er billigt og hurtigt at komme igang.

Restaffald: Sæt klistermærket fra startpakken på klassens eksisterende skraldespand.

Madaffald: Brug den lille grønne madaffaldsspand. Sæt den på gulvet, eller hæng den på væggen de steder, der kun er små mængder madaffald.

Papir og småt pap: Opbevar det i en pose på væggen, eller i en kasse eller en skraldespand på gulvet.

Metal og glas: Opbevar det i en pose på væggen, eller i en kasse eller en skraldespand på gulvet.

Lav "affalds-ø" på gangen

Find et eller flere centralte steder på skolen, hvor de affaldstyper, som ikke er i klasseværelse/lærerværelse, kan afleveres. Eller hvor fx duksene skal tømme skraldespandene fra klasseværelset i dagligt.

Se flere eksempler på indendørs indretning og sorteringsudstyr på www.odenserenovation.dk/ny-ordning-institutioner. Send gerne billede af, hvordan I opbevarer affaldet i institutionen på institutioner@odenserenovation.dk, og vi lægger dem på hjemmesiden til inspiration for andre.

CASE: EN SKOLE

Sådan kan affaldssorteringen organiseres

For at komme godt fra start er det vigtigt at afklare, hvilke nye rutiner der skal indarbejdes i dagligdagen - og hvem der har ansvaret for, at det sker. Skoleledelsen, lærerne og pædagoger, teknisk service, kantine, rengøring, elever osv. har hver især et ansvar i forhold til at få affaldssorteringen til at fungere godt, så vi kan passe på naturens ressourcer.

Eksemplet her er en skole, men principperne kan anvendes i børnehaver og andre dagtilbud. Følg de 5 trin - så er institutionen godt på vej.

- Det kan Odense Renovation hjælpe med:**
- madaffaldsspande og poser til klasselokaler m.m.
 - klistermærker til de indendørs skraldespande
 - rådivning for personale om ny ordning
 - undervisning af elever om sortering - enten på skolen eller hos Odense Renovation
 - Rådgivning omkring beholderstørrelser og afhentningsfrekvens m.m.

1. Skab klarhed over, hvem der er ansvarlig for hvilke opgaver

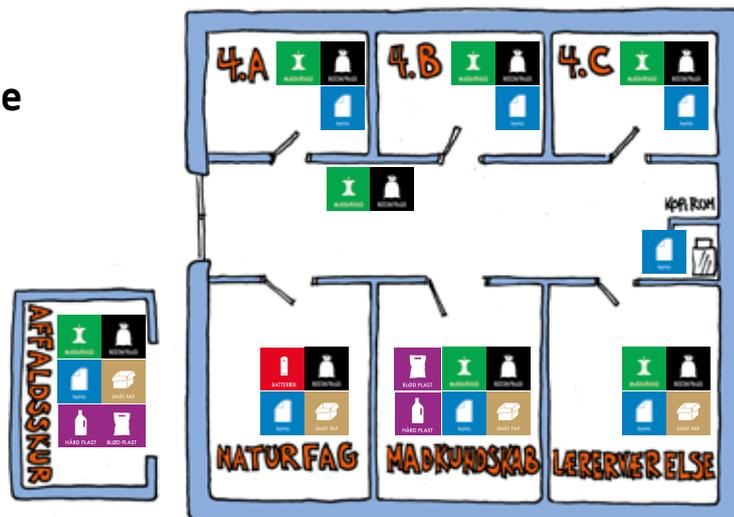
Hvem skal sørge for, at der sorteres rigtigt i klasserne? Hvem skal tømme skraldespandene? Og hvem skal sætte plakater på opslagstavler? Brug evt. listen nedenfor til at diskutere, hvem der har ansvar for hvilke opgaver.

OPGAVE	Skaffe beholdere til indendørs sortering	Kommunikere og motivere på institutionen	Korrekt sortering i klasserne	Tømning af affaldsbeholdere fra klassere - og ny pose i	Tømning af affaldsbeholdere fra faglokaler, kontorer, personalerum m.m.	Tømning af "affalds-øer"	Rengøring og vedligeholdelse af materiel	Eftersortering og bestilling af ekstra tømninger, ekstra grønne poser m.m.
ANSVARLIG	Teknisk personale? Ledelse?	Ledelse?	Elever Lærer og pædagoger	Dukse? Lærere, pædagoger? Rengøring?	Teknisk personale? Rengøring? Lærere/pædagoger?	Teknisk personale?	Teknisk personale? Rengøring?	Teknisk personale?

2. Kortlæg, hvor affaldet opstår, og hvor der er behov for skraldespande

Ved at se på plantegning over skolen kan man få overblik over, hvor der er behov for at sætte skraldespande op indendørs.

Ofte er det praktisk at have skraldespandene i det rum, hvor affaldet opstår. Af praktiske årsager kan det dog være smartere at samle visse typer skraldespande på "skraldeøer" på skolen. Husk at afklare placeringen med brandmyndighederne.

3. Skab overblik over, hvor mange skraldespande der er brug for

Ud fra plantegning og kortlægning af skraldespande kan man få et overblik over, hvor mange skraldespande, der er behov for til hver affaldstype.

	 Madaffald	 Restaffald	 Glas/Metal	 Papir/Småt pap	Andet affald
Klasseværelser	✓	✓		✓	
Kantine	✓	✓	✓	✓	
Fællesareal	✓	✓	✓	✓	
Lærerværelse	✓	✓		✓	
Madkundskab	✓	✓	✓	✓	
Kopirum				✓	
Affaldsskur					✓
Antal	33	33	6	30	4

4. Fremskaf sorteringsudstyr

Når skolen har udregnet, hvor meget udstyr der er brug for, kan man overveje:

- Hvad kan bruges af det udstyr, vi har i forvejen?
- Kan vi lave skraldespande selv? Fx poser/tasker på en knage, papkasser.
- Kan faget håndværk og design inddrages? Skal klassen producere poser/tasker hos Odense Renovations undervisningstilbud?
- Skal vi købe nyt?

LØSNINGSFORSLAG til skraldespande i klasseværelset

- I klasseværelserne bruges de eksisterende skraldespande til restaffald.
- Odense Renovations madaffaldsspand bruges til madaffald i klasseværelserne. Duksen tømmer hver dag og sætter ny pose i. Rengøringen tjekker, om det er gjort.
- Teknisk service sætter 2 kroge på væggen i alle klasselokaler. Herpå hænges 2 tasker/poser: 1 til papir og småt pap og 1 til metal og glas. Duksen tømmer dagligt.
- Centrale steder på skolens fællesareal stilles en større beholder som mellemstation, hvori eleverne tømmer papir og småt pap samt metal og glas, når taskerne er fyldte. Alternativt går eleverne helt ud i skolegårdens affaldsskur med det.

5. Udbrede kendskab til den nye sortering på institutionen

Ledelsen omtaler ny sortering på møder med personale og elever og skaber forståelse for mere genbrug. Der hænges plakater på vægge om affaldssortering. Elever kan selv lave skilte til hver type affald. Odense Renovation kan bookes til formidling om sortering ved arrangement på skolen eller i klassen.

Læs mere om den nye affaldsordning på
www.odenserenovation.dk/sorter-mere-odense

